

Lag om straf for visse trafikbrott omfatter spritkørsel og ulovlig kørsel m.v. Ved ulovlig kørsel forstås kørsel, hvor føreren har ført et motorkøretøj uden at have været berettiget hertil, enten fordi den pågældende ikke har erhvervet kørekort, eller fordi den pågældendes føreretid tidligere er blevet inddraget.

Bestemmelsen i § 7 i den svenske trafikbrottslag er affattet således:

»§ 7. Ett fordon som har använts vid brott enligt denna lag får förklaras förverkat, om det är uppenbart att detta behövs för att förebygga fortsatt sådan brottslighet och förverkande inte är oskäligt.«

Det fremgår heraf, at følgende betingelser skal være opfyldt for at kunne konfiskere et motorkøretøj efter trafikbrottslagen:

- det skal være åbenbart, at konfiskation er påkrævet for at forebygge yderligere lignende lovovertrædelser, og
- konfiskationen må ikke være urimelig.

Den svenske regel kan kun benyttes i de tilfælde, hvor formålet er at hindre yderligere lignende overtrædelser. Der skal således være grund til at tro, at gerningsmanden vil begå nye færdselslovsovertrædelser.

Bestemmelsen, der efter motiverne forudsættes anvendt restriktivt, tager sigte på situationer, hvor føreren udviser åbenbar hensynsløshed først og fremmest gennem gentagne lovovertrædelser.

Ved bedømmelsen af om det vil være urimeligt at foretage konfiskation, selv om strafforebyggende grunde taler herfor, bør der bl.a. tages hensyn til gerningsmandens personlige og økonomiske forhold, køretøjets værdi, om gerningsmandens familie anvender køretøjet og har et væsentligt behov herfor.

Rigsåklagaren iværksatte i 1988 en undersøgelse af anvendelsen af den nye konfiskationsregel. Undersøgelsen viste, at mindst 405 køretøjer var blevet konfiskeret. I 29 tilfælde var påstanden om konfiskation blevet afvist af domstolene ofte med den begrundelse, at det ikke var åbenbart, at konfiskation var påkrævet for at forebygge nye lovovertrædelser.

Der har tilsyneladende ikke foreligget tilfælde, hvor konfiskation er afvist som værende urimelig.

Rigsåklagaren har i anledning af Justitiedepartementets henvendelse af 6. oktober 1989 indhentet oplysninger fra samtlige anklagemyndigheder i Sverige. Heraf har en klar majoritet udtalt, at lovreglen og dens anvendelse ikke voldrer nogen nævneværdige problemer.

Rigsåklagaren konkluderer på baggrund af udtalelserne fra de forskellige anklagemyndigheder, at konfiskationsbestemmelsen i alt væsentligt er an-

vendt i overensstemmelse med de intentioner, der lå bag bestemmelsen, og at den i praksis har fået effekt. Endvidere finder Rigsåklagaren, at uens retsanvendelse dels vil kunne udlignes inden for rammerne af den normale retsdannelse, ligesom spørgsmål om biltilbehør m.m. og indsigelser om, at en anden er ejer af køretøjet, må kunne klarlægges gennem kommende domstolspraksis.

3.4. Det foreliggende lovforslag adskiller sig fra den svenske ordning ved i visse tilfælde at give mulighed for konfiskation af værdien af det anvendte motorkøretøj. Den foreslåede bestemmelse supplerer straffelovens § 75, stk. 2, nr. 1, om genstandskonfiskation, men det præciseres i forslaget, at straffelovens bestemmelser om konfiskation i øvrigt finder anvendelse. Dette indebærer bl.a., at straffelovens regler om værdikonfiskation, om konfiskationens subjekt og om konfiskationens retsvirkning med hensyn til særligt sikrede rettigheder gælder ved konfiskation efter færdselslovens § 133 a. Særligt vedrørende værdikonfiskation bemærkes, at de forebyggelsehensyn, som ligger til grund for bestemmelsen i færdselslovens § 133 a, mest effektivt varetages ved genstandskonfiskation. Værdikonfiskation tænkes derfor kun anvendt i ganske særlige tilfælde, f.eks. hvor en person, som tidligere er dømt for f.eks. spirituskørsel, efter den seneste overtrædelse – men før sagen kommer for retten – sælger køretøjet. I dette tilfælde vil der efter omstændighederne kunne ske konfiskation af motorkøretøjets værdi, hvis det må befrygtes, at den pågældende vil anvende salgssummen til køb af et motorkøretøj.

Konfiskationsindgreb kan herudover rejse en række tvivlsspørgsmål, som ikke umiddelbart kan løses efter straffelovens almindelige regler, f.eks. indsigelse fra den tiltalte om, at han kun formelt er registreret som ejer af bilen, ligesom der kan opstå spørgsmål i hvilken udstrækning forskelligt tilbehør (bilradio, højtalere m.v.) kan undtages fra konfiskation. Det vil ikke være hensigtsmæssigt at udforme detaljerede lovbestemmelser om samtlige de spørgsmål, som kan opstå i forbindelse med en påstand om konfiskation. Justitsministeriet foreslår derfor, at afklaring af disse tvivlsspørgsmål i lighed med den svenske ordning fastlægges gennem domspraksis.

3.5. Justitsministeriet har endvidere overvejet, hvorvidt der som alternativ til konfiskation kunne indføres en ordning, hvorefter politiet umiddelbart i forbindelse med konstateringen af en grovere færdselsforseelse inddrog køretøjets nummerplader. En inddragelse af køretøjets nummerplader kan formentlig, når henses til bestemmelsen i færdselslovens § 72, op-